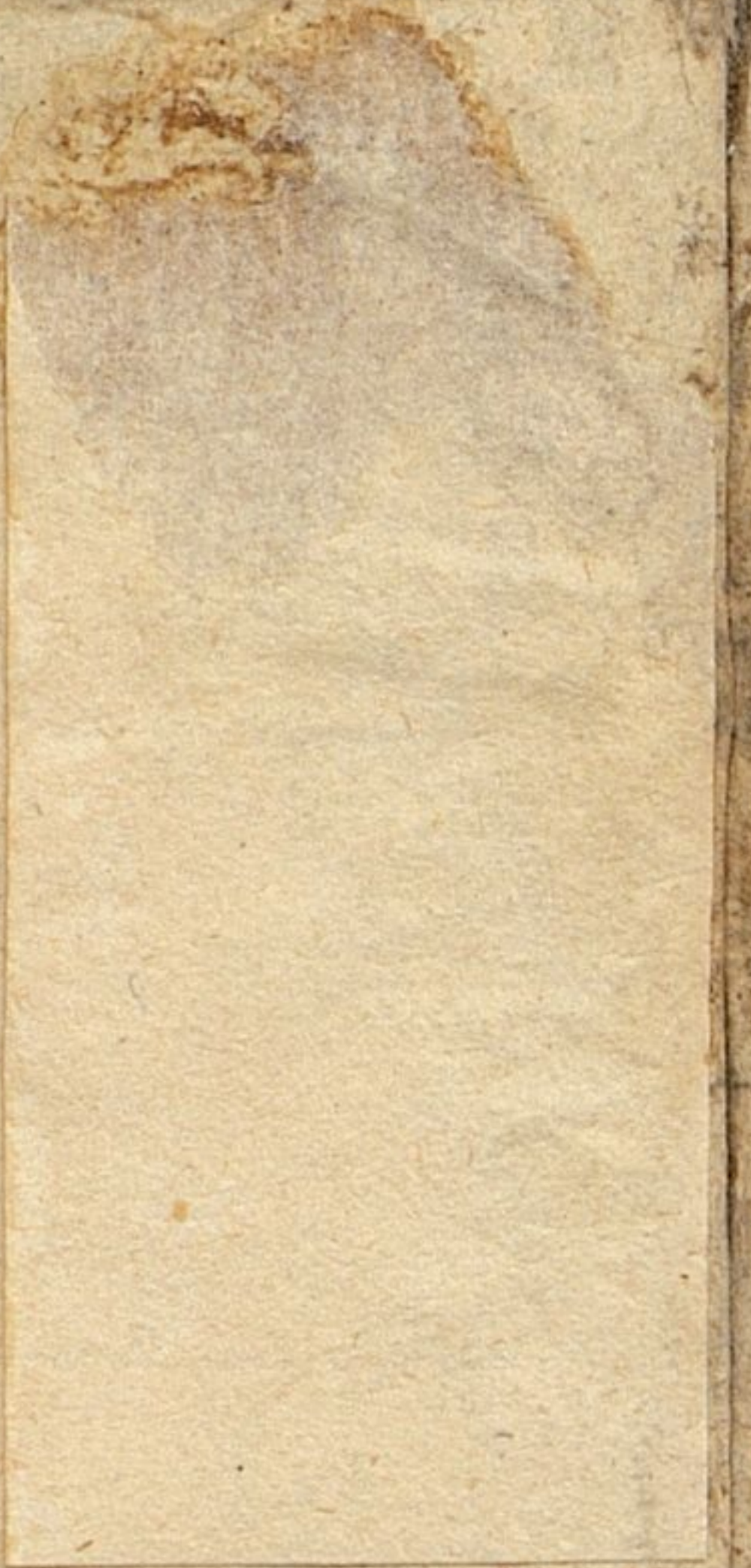

UMR.

U 944
qu

39. 40

1489.

2. D. O. B. V.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

STRANGURIA.

hanc

Jussu ac autoritate inclytæ & gratiosissimæ Facul-
tatis Medicæ in celeberrimâ Salanâ,

PRÆSIDE

*VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, EXCELLENTISSIMO
ATQUE EXPERIENTISSIMO*

D N.

**JOHANNES ARNOLDO
FRIDERICI, PHIL. ac MED. D.**

ANATOM. CHIRURG. ET BOTAN.

PROFESSORE PUBLICO FAMIGERATISSIMO,
MEDICO PROVINCIALI SAXO-ALTEN-
BURGICO FELICISSIMO,

*Dn. Promotore, Patrono & Præceptore atatem
colendo, venerando,*

PRO LICENTIA

Summos in arte medicâ honores & privilegia

DOCTORALIA solenniter
consequendi

publicæ disquisitioni exponit

PHILIPPUS WERNICIUS,

FRIBURGENSIS THURINGUS.

ad diem Augusti

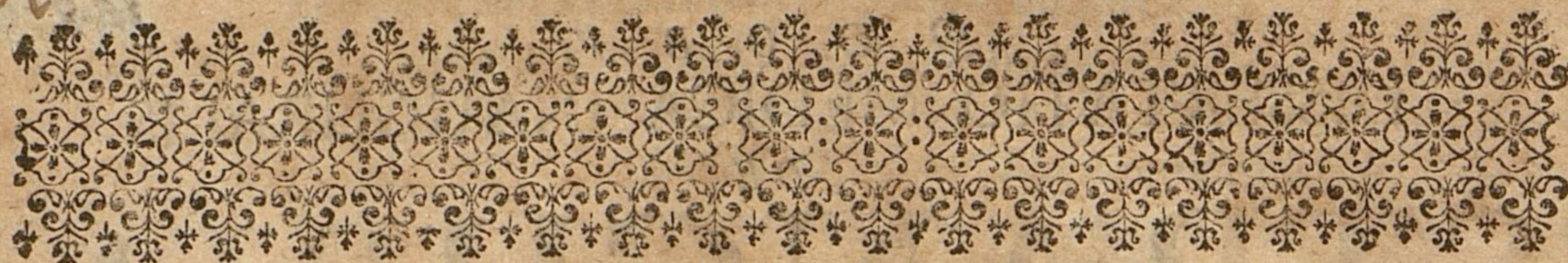
In auditor: majori. horis consuetis.

M. DC. LXVII.

JENÆ Literis KREBSIANIS.

1460.

REVERENDISSIMO. SERENISSIMO.
CELSISSIMOQUE. PRINCIPI.
AC. DOMINO.

DN. AUGUSTO,
POSTULATO. ARCHIEPISCO-
PATUS. MAGDEBURGENSIS. ADMI-
NISTRATORI. PRIMATI. GERMANIÆ. DU-
CI. SAXONIÆ. JULIACI. CLIVIÆ. AC. MONTI-
UM. LANDGRAVIO. THURINGIÆ. MARCHIONI.
MISNIÆ. SUPERIORIS. AC. INFERIORIS. LUSA-
TIÆ. COMITI. DE. MARCA. RAVENSBUR-
GO. ET. BARBY. DYNASTÆ. IN.
RAVENSTEIN.

PRINCIPI. AC. DOMINO. MEO. CLE-
MENTISSIMO.

B. C. D.

PROOEMIUM.

N civitatibus benè constitutis certis
extra portam eliminatur cœnosa colluvi-
es ductibus, ne restagnans conspurcet
plateas, nec ingratam contrahat foedi-
tatem.

Natura in microcosmo lacunas, castella & diverti-
cula sancivit, ut ab omnis generis quisquiliis repurgatum
corpus in statu naturali conservetur.

Si restitet humorum cœnosorum in oppido copia,
putredinem ingratam concipit, aëremque inficit, ut in-
spiratus hostilia secum ferat effluvia. In corpore huma-
no, congestis excretioni dicatis succis, labascit & nutat
œconomia, si regurgitantia excrementa vitali nupserint
purpuræ.

Naturalis hic siphunculus si obstruatur irriteturque,
vacillant vires, molestiaque insignis conciliatur corpori.

Quid □ â potest esse molestius, si diutius coercita ea
δυσώδες & acre quid acquisiverit?

Τῶν ἐν τῇ κύστει ὑσίων ἔδδεν Ὀνήδης, vesica morborum nullus
placidus est, autore Aretæo lib. 2. cap. 4. Omnes ut elegan-
ter ait *Magnificus Rolsincius epit. partic. corp. affect. l. 3.*
cap. 18. p. 301. insidiosâ malignitate insidiantur ἢ τῶ τῶ εἶναι
ζῶα, ἢ τῶ ὁ εἶναι, esse vel benè esse animalis.

Contingit sæpè, ut penitus cesset hæc emissio falsu-
ginosi humoris, quod sicubi fit, mors exitium minatur.

A 2

Non

Non rarò quoque ex parte supprimitur, & difficulter effluit. Nonnunquam depravatè sede excidit suâ.

Depravationem ejusmodi sub stranguriæ nomine exponere hâc vice est animus. Faxit supremum Numen, ut quod nomini ipsius sacro-sancto, quod salutis proximi sacrum est, eveniat nobis feliciter!

CAPUT I definitionem nominaleni exponit.

*A*lenus, sacrae nostrae medicinae antistes, 2. meth. medend. cap. 2. consulit materiam aliquam pertractaturis, ut praeceteris definiant, quid sit, de quo verba instituenda. Hujus consilium sequemur & nostro in affectu.

HOMONYMIA primo occurrit loco.

Sumitur stranguriæ vocabulum modò *latè*, modò *strictè*. *Latè* quando accipitur, comprehendit sub se etiam dysuriam & Ischuriam, seu omnem □æ difficultatem, item ardorem. Si *strictè*, denotat depravatam □æ egressum, ubi continuo stimulatur æger ad □am reddendam, parum tamen expellitur, idque stillatim ferè.

SYNONY MORUM occurrit copia. *ἄσχυρος* sæpè nominat passim Hippocrates. Alii *συσπικτικὸν ὕδρον ἀνεπίβωτον* dici posse contendunt.

In genere etiam audit □æ *difficultas*, □æ *strangulans* vocatur ab aliis. *Frigidam mictionem* à Germanico idiomate ductâ origine, quidam appellant. Dicitur & □æ *stillidium*. *Lotium substillum* nominat *Cato rei rustic. cap. 156*. Barbari *catamodicum distillare □am*, ajunt. *Ardor □æ* à quibusdam pro eodem, ab aliis pro diverso habetur affectu. *Ægri tales nominantur submejuli*, quasi semper mingentes, & moventes vesicam, parum tamen promoventes. German. *Die Harnwubel*, die falsche *Seiche*. Quo

2463.

Quoad ETYMOLOGIAM, nomen stranguriæ est ex illo-
rum numero, quæ ἀπὸ τῶν συμπτῶματ^Ω, à symptomate denomi-
nationem accipiunt.

Derivatur stranguria ἀπὸ τῆς στραγῆος guttâ, stillâ, propriè,
quando humor per parva foramina pedetentim, guttatim, de-
fluit.

Latinis *stillicidium* à verbo stillare, derivatur, quod est
guttatim cado, aut fluo: unde stillicidium Grammaticis dici-
tur quasi stillarum cadium, eò quod stillatim cadat.

Altera stranguriæ derivatio est ἀπὸ τῆς ἔρηξ, ab Ἰά, quæ vox
priorem restringit & limitat, ut stranguria noteturinæ stillatim
& guttatim faciã emissionem, unde Galenus in *defn. medic.* ἐκ-
κρησις κ^τ στραγῆα τῆς ἔρηξ vocat. pag. 398. & 7. aph. comm. 48.
στραγῆα, inquit, τὴν κ^τ στραγῆα τῶν ἔρηξ ἀπὸ κρησιν δηλου, δ᾽ ὄνομα
αὐτὸ διδάσκει. Quod *urina stillicidium* significet *urinae stillatim fa-
ciã excretionem*, non ipsum ostendit.

Quidam derivant ἀπὸ τῆς στραγῆζειν colare, vi guttulas expri-
mere, quod ægrè & difficulter in his ægris vix aliquæ guttulæ
urinæ prodeant, unde est στραγῆειαν apud Aristophan. *Urinae
stillicidio aut difficultate laborare.*

CAPIT II

realem definitionem dilucidat.

Ἰσὰ ὄνοματ^Ωλογία, πραγμ^Ωτ^Ωλογία nunc delibabimus, po-
sitâ definitione sequenti.

*Stranguria est urinae reddendæ depravatio, quâ urina gutta-
tim saltem redditur, cum continuo ad mingendum desiderio, ardore &
dolore, ab expultrice vesica irritatâ, dependens.*

GENUS ponitur depravatio Ἰε; largo enim rivulo &
continuo, non interpolato ordine, excerni debebat urina;
Cum verò stranguria adest, depravatur hic excernendi modus
& stillatim defluit humor.

Confirmatur hoc à Pergameno, quando 5. aph. 58. scribit:
ὅταν τις ὀλίγον ἀποκρίνη ἔργον συνεχῶς, στραγῆα τὴν παρ^Ω κα-
λεῖται. Quando aliquis parum & frequenter mingit, hæc passio
stranguria nominatur.

Assentitur Aëtius lib. 11. cap. 19. dicens: Stranguria appellatur, cum paulatim & guttatim urinæ destillant, & assiduam ad mingendum irritationem faciunt.

Additur perpetuum mingendi desiderium. Ut enim in tenesmo alvus sollicitatur continuo, irritato tamen conatu, ut ejiciat feces; ita in stranguriâ vesica irritatur, ut urinam ejiciat, quæ tamen pauca & stillatim exit.

In tenesmo nihil excernitur, quàm mucus levis & sanguis. In stranguriâ paucæ urinofi liquoris guttulæ.

Dolor aliàs nullus, sed conatus vehementior, aliàs vehemens adest, pro causarum morbificarum varietate. Si dolore caret urinæ stillicidium, retentioni urinæ finitimum est; si contra dolor urgeat, difficultati, seu dysuriæ, iisdem enim debetur natalibus ac Ischuria, levioribus tamen.

Mictio intercisa est cum ardore. Dolor hic potissimum ad radicem virilis membri, interdum etiam in ipso canali sentitur, in quo ut acrior mejendi voluntas adest, eò minus profusè redditur □, hinc substillum lotium acredine suâ mordet in viris colem, ut non nisi per intervalla stillis fluat, unde glans etiam tunc frigida admodum esse contactu deprehenditur.

Dolorem adesse, confirmat Cous 4. apb. 80. Ex quâcunque enim ferè causâ eveniat stillicidium hoc, circa vesicam dolorem habet conjunctum.

Ardor, quamdiu □a guttatim exstillat, excruciat: aliàs verò, si paulò uberius procedat, circa finem mictionis primùm incipit, & peractâ mictione aliquandiu perseverat, & ad novam mictionem vehementer rursus impellit, tantumque conatum excitat, ut & horrores, sudoresque commoveat, observante Platero tom. 3. prax. p. 821.

Refertur ergò stranguria ad SYMPTOMATUM classem, & quidem ad actionem lesam, quamvis τὸν ἐκκρηνομήδων vitium concurrere videatur.

Actio hæc □æ ἀποκρίσιν ἀβολετὺρ in ischuriâ, immittitur in dysuriâ, depravatur in stranguriâ. Non enim exit, sicut exire debebat, id est, continuo rivulo producta, sed guttatim & quidem cum dolore.

Ad

Ad excretorum vitium referri, assentitur Galenus l. de
differ. symptom. cap. 6. & 3. de caus. symptom. cap. 2.

2265.

Quia expultrix vesicæ irritatur actio depravata est facultatis cum naturalis vesicæ, agentis per fibras transversas, tum animalis, ope musculorum abdominis operantis.

Excernitur hoc modo urina ὡς περιττώμα ut excrementum, quod postquam à toto corpore derivatum in vesicâ substitit, exterminium sui exposcit.

CAPUT III

subjectum inquirat.

SUBJECTUM jam perpendendum, ut quo loco degat hostis, pomæriis oeconomia animalis eliminandus, certum fiat.

SUBJECTUM stranguriæ **UT QUOD**, est totus homo, partibus essentialibus, animâ & corpore, constans. **SUBJECTUM UT QUO**, quo mediante subjectum **QUOD** sustentat adjunctum, est corpus solum, animabus organicis vegetativâ & sensitivâ constans. Inadæquatum & indirectum est anima rationalis.

PRINCIPALE subjectum est cervix vesicæ & ejus sphincter **ADEQUATUM** vesica.

Nulla stranguria fit, nisi affectâ vesicâ. ἢν τις σφαιροει-
νη ἔχη, τὰ περιττωματώδη, si quis stranguriam habeat, partes
circa vesicam affectæ sunt, elogium est Hippocraticum 5. aph. 80.

Vesicam in stillicidio urinæ affici, testatur Galenus 6. de
loc. aff. cap. 4. Confirmat etiam actionis læsio, quæ est urinæ ex-
cretio depravata.

Propria namque actio vesicæ est, autore Galeno loc. citat.
urinæ excretio, ubi mictionis instrumentum dicit. Munus
illius est, dictante eodem 5. de usu part. cap. 16. ut susceptum per
ureteres lotium, non pro sui nutrimento, sed ceu matula &
instrumentum à naturâ fabricatum, statuto tempore, cum sci-
licet jusserit ratio, foras propellat.

Afficitur vesica potissimum quoad cervicem. Cervix hæc
carnosa, musculo orbiculari sphinctere dicto circumvolvitur,
cui

1266.

cui excretionis & retentionis demandata provincia. Si itaque stimulentur à re aliquâ molestâ membranosa partes & sphincter hic, inter retinendum & expellendum dubius, stillicidium urinæ producit.

Κύστις ἰνευρώδης ἔληκὶ μεγάλη. Ἐκαστὴ δὲ κύστις μετοχὴ εἶσω πέφυκε. Vesica autem tota nervosa & ampla, ibique intra se perceptionis compos à naturâ est condita ait Hippocrates l. ωξ. ἀναλ.

Patitur vesica in stranguriâ vel per πρωτοπάθειαν, per essentiam, vel δευτεροπάθειαν, per consensum, eumque vel positivum vel privativum.

Per ESSENTIAM laborat, cum domestico laborat vitio, nullius alterius partis concurrente communionem. Per CONSENSUM, eumque positivum sæpe etiam afficitur, v. g. quando per Διδόσιν & translationem materiæ purulentæ stranguriâ excitatur; vitio enim puris vellicantis vesica ad excretionem urgetur.

Sæpe quoque adest consensus privativus, ubi per sympathiam & per accidens solum, ob generis similitudinem & vavorum communionem afficitur, v. g. recto intestino in vitis inflammato supervenit stranguria, eò quod vesica incumbit recto intestino & utraque pars est membranosa. De quibus modò plura.

CAPUT IV.

causam immediatam & mediatas proximiores investigat.

Eleganter Cous. l. ωξὶ τέχνης, πῦν, inquit, τὸ γινόμενον Διδ. ἢ ἀνευρίσκει' αὖ γινόμενον, ἢ ἐν τῷ Διδ. τι. Omne quod fit, propter quid fieri comperitur, atque etiam in singulis adeò propter quid fieri videtur.

CAUSARUM itaque investigatio necessaria, à quibus omnis morbi dependet cognitio.

PROXIMA ET IMMEDIATA stranguriæ causa est expultrix vesicæ continuo irritata.

MEDIATA PROXIMIOR CAUSA, considerata quoad

quoad essentiam duplex occurrit: πνεῦμα ἀλλότρωον, multi-
tudo halituosi spiritus, vel materia humorosa corpulenta.

2407.

FLATUS sæpenumerò ad stranguriam excitandam con-
currunt. Mater flatuum est humiditas, pater est calor. isque
proportionatus, thalamum ventriculus & intestina consti-
tuunt.

Sic si potus ingeratur frigidus, non defecatus, ventricu-
li calor debilitatus agit quod potest, & flatus producit, qui in
omnibus corporis angulis varias excitant turbas, & inprimis
etiam in vesicâ.

Ἀρρώστια hæc τὸ ἐμφύτῃ θερμῷ sæpe oboritur cum materiæ
tanta est copia, ut ab eâ quasi obruatur opprimaturvè, nec
vires suas debito modo exerere valeat.

MATERIA CORPULENTA excrementitia, quæ strangu-
riam excitat, quoad essentiam est varia.

Potissimum tamen peccat *Urina*. Constat *urina* ex ma-
teriâ potulentâ & sero. Hoc ὄχημα τῆς τρωφῆς postquam
munere suo functum est, partim per sudores discutitur sensi-
biliter, partim transpirat insensibiliter, partim maximâ sui
parte secedit ad renes & vasa urinaria.

Imbibit serum omnium humorum tincturas, bilis torri-
dæ, melancholicæ, pituitæ salis, acidæ, sanguinis ipsius ex-
travasati & in grumas conversi, puris adeoque ipsius & alio-
rum accidentium.

De pituitâ assensus est excellens *Hippocratis* l. πρὸς παῖδα.
p. 523. & l. de fistul. t. 4. ἡ δὲ νόσος ἀπὸ τῆς φλέγματός γίνεται. mor-
bus hic ex pituitâ oritur.

Excitat proinde serum stranguriam modò ἀκρατες, ἀμι-
κτον, sincerum, impermistum, cum nullius alieni humoris in-
quinamento adulteratum est, sed per se peccat; modò μικτόν, per-
mistum cum aliis, præsertim cum bile, ut dictum jam.

HERMETICI, in primis systaticis principiis utilibus, ♁
⊖ & ♃ omnium morborum causas ponentes, etiam strangu-
riæ causam ex iisdem deducere satagunt.

Quamdiu ⊖ is ballamum, ♁ is mumia, ♃ ii nectar pro-
portionales in corporibus servant fœderis pacti leges, excreta

B

omnia

1468.

omnia naturalia bene habent. Simul ac \ominus resolvitur, calcinatur, congelatur, varia in iisdem producit symptomata & in specie stranguriam.

P. J. Fabri concoctionis primæ vitium non corrigitur in coctione secundâ, neque in tertiâ, unde in peregrinam alimentum humidum degenerat substantiam, adque renes & vesicam delatum stranguriam concitat.

Ex *Sylvii* mente pancreaticus acidus succus peccabit.

Helmontius ab acore seu acido stranguriam oriri profiteatur. Acorem hunc in ventriculo gratum & ordinarium inquilinum, extra eum omnem aciditatem p. n. esse atque hostilem, solenniter censet. Ab acido, si ad orificium ventriculi ἀναρροπήν faciat, ardorem stomachi, si deorsum transeat, tormina in intestinis, stranguriam in lotio, corrosionem in ulceribus, podagram in artubus, suffocationem in matrice, & sic consequenter porro produci omni morborum genus, statuit.

In specie pro probatione acoris in affectu nostro ait: Si experiri velis, ad manum emictæ noviter absque dolore, □næ, aliquot saltim guttas vini aciduli immisce, & per syringam injice. Experieris te invito, quod vera doceam.

Quoad ESSENDI modum spectatæ hæ causæ, quæ consequuntur essentiam in *determinato genere*, modificantur QUANTITATE & QUALITATE.

QUANTITATE si excedat saccatus humor nec debito eliminetur tempore, membranacea vesicæ distendit retinacula; sphincter continuò lacescit, ut si parens animali facultati urinam retinere satagat, sæpe deinde tum ischuriam, tum stranguriam nostram progeneret.

Hæc retentio urinæ simul cum illius acrimoniâ combinata, morbum hunc facillimè excitat, quam utramque causam proposuit *Galenus 3. de caus. sympt. c. 2. & in introductorio*.

Si deficiat quantitas, ut vel aliò divertatur materia, ut fieri consuevit in hydrope, vel impediatur, ne adfluat, ut accidit in calculo, grumis sanguinis &c. vel quando per longum tempus potulenta materia assumpta fuit nulla, postea verò simul & semel ἀπνευσί ingurgitetur, prius astricta & contracta vesica, deinde desubito iterum repleta ab ἀΐεγος confertim irrumpente liquore, dolet & substillum patitur. Præprimis verò, Si

Si *Qualitas* simul delinquat, tantò promptiùs malum hoc
exurgit.

2469.

E QUALITATIBUS *primis* urinæ acrimonia huc accer-
fenda, calida, acris, incidens, vellicans □a, quæ imbibit
variarum partium, per quas fluit, excrementa.

□a acredine ebria, à renibus stillans, pertingensque vi-
as, per quas extra corpus pellitur, eas pungit & mordicat, ita
ut quam minima illius guttula sola mejatur, & ita sic deinceps
urina emittatur secundum minimas ejus partes, & stillatim.

Acris redditur quoque, quando vesica ob vicinæ partis
inflammationem consentiens nimium incalescit, ut recti inte-
stini in viris, in mulieribus uteri, teste *Coo, 5. apb. 58.*

Si misceatur materia acris, ☉sa, pituita, sanies, mate-
riabiliosa, justò redditur acrior □, homo justò frequentius
mingere cogitur, ideoque mictio depravatur.

Acris est urina, dictante *Sennerto l. 3. med. pract. part. 8. sect. 2. cap. 4. p. 375.* vel *per se*, quæ etiam vesicam optimè &
naturaliter constitutam vellicare potest, vel *per accidens*, res-
pectu nimirum vesicæ, cum illa p.n. ita affecta est, ut ab □a fa-
cile irritari queat, v. g. quando exulcerata est vel excoriata.

In *secundis qualitatibus* humores putridi, tenaces, viscosi
& salsi, atomis irregularibus, sexangularibus, tricuspidalibus
excedentes si collo vesicæ adhæreant, hujus stillationis sunt fa-
bri. Ob lentorem præcipuè cum acredine conjunctum, & ori-
ficio vesicæ adhærentem, continuò ad excretionem □ sollicitat,
Tunc enim crassitie suâ obstruit, acrimoniâ verò & asperitate
abradit, sicque stillicidium & dolorem procurat. Tunc vesica
velut si lupum teneret auribus, ita retinere simul & reddere u-
rinam horret, ut loquitur *Lindan. sel. 6. §. 13.*

Si cæteri in corpore humores peccent, sæpè ipsorum viti-
um ad urinam redundat, ut stillatim prodeat.

INDIFFERENTER & SECUNDUM OMNE GENUS
materiam hanc corpulentam modificant *quantitas & qualitas*,
ut & *motus duplex: generationis & localis.*

Quantitas & qualitas examinata merito actionis, seu acti-
vitatibus, si □ & serum secum vehant magnæ activitatis, præcipuè
in qua-

in qualitatibus activis effluvia, inveniantque minus resistens retinaculum, si puta vesicæ adsit imbecillitas & humorum vehementia, facile affectus noster inde resultat.

Generatio & congestio materiæ morbificæ producitur vel *in loco*, vel *extra locum affectum*. In *loco affecto* seu in vesicæ sacculo colligitur materia per συναθροισμὸν, *congestionem*, idque vel ob δύναμιν αὐτὴν πεπονηθεῖαν, ἢ ἕξωθεν ἕνα πλημμέλειαν, *facultatem laesam*, vel ob errorem externum.

Læditur facultas, cum naturalis partium constitutio vel in temperie, vel conformatione, vel solutâ unitate legitimo se non habet modo.

Facile à levi etiam occasione dolor excitatur, quando vesica est imbecillis, asserente Galenò 6, de loc. aff. c. 4.

Intemperies calida vesicæ, illiusque sphincteris ab inflammatione, acrimonia □æ, renumque ipsorum calore, sæpè depravatam reddit mictionem: præcipuè si adsit ἡ ὕλη materia calori concipiendo apta & idonea, quæ in vesicâ, tanquam in receptaculo excrementorum, sedem fortè defixit suam.

Intemperies frigida vesicæ, laxato tono sphincteris imbecillitatem procreans, nonnunquam accusatur, maximè cum redundantia humorum phlegmaticorum conjungitur, unde corrumpitur in illâ □a, & qualitatem acrem induit. Omnis enim immodica intemperies operationem exsolvit, ut ait Galenus 2. aph. 29. & præsertim frigida.

Si frigidior sit facta temperies vesicæ, tunc expultrix & retentrix redduntur debiles. Illa expellere, hæc retinere nequit, hinc guttatim & stillatim procedit □a.

Conformatio organica vesicæ interdum stillicidium urinæ producit. Calculus, quatenus est morbus in numero & toto genere p. n. inducit stranguriam, non quidem angustatione meatus cervicis; Hoc enim modo oriretur ischuria, vel dysuria, sed quatenus irritat orificii membranas, ut difficilis & dolorosa fiat mictio, præsertim circa finem.

Si angustum nimis spatium à naturâ, vel ob callum, vulnus, sectionem, accepit vitiam vesica, largo etiam ingesto potu distensa stranguriam ciet, cum perpetuò ad mingendum urgeatur.

Morbi

Morbi solute unitatis causæ vestem induunt. Quando ad-
est vulnus, ulcus, aliaque de quibus in causis p. n., stranguria de
facili accidit.

παρα

Ob errorem externum oritur stillicidium hoc, quando ob
pravum victum & potum, usumque frequentem ciborum & po-
tuum acrium, de quibus mox, alteratur vesica, ut apta fiat malo
huic prognerando. Referenda huc ἀταξία, τὸ πόσον & alia,
quæ inferius delibabimus.

Extra vesicæ pomeria generatur stranguriæ morbifica causa
vitio totius, si adsit ἢ πλῆθωρα ἀπλῶς, exquisitè talis, quæ
per accidens aliquid conferre potest. Si μὲν πρεσβύτης biliosa,
serosa plethora abundet, citius ad effectum hunc concurrat.

Sin cacochymia exsuperet, quid obstat, quò minus &
stranguriam excitare queat? Agnoscit □a pro causâ sangui-
nis serum; hoc prout vario modo in cacochymicis se habet,
ita & urina; si accedat imbecillitas vesicæ & sphincteris, adju-
vat intentionem malam.

Non minus in certâ aliquâ parte fomes in urinæ se pro-
dens excretionem latere potest. Quamvis enim acrimonia sit na-
turalis omni lotio, nihilominus plurimum augetur ob hepatis,
renum & totius corporis intemperiem calidam & siccam, ubi
sæpè ἀνὴρωραξίαν viscerum spectare licet, dum imbecillitas re-
tentricis vesicæ, ob intemperiem frigidiorē & humidiorē
simul adest.

Ventriculi χηλοποίησις si frustretur vel impediatur, cau-
sam morbificam parit. Hic prima ponuntur fundamenta li-
quoris urinosi, quicquid ergò hic publicè delinquitur, priva-
tim in vesicâ se exerit.

Lien cum segregationi serosarum particularum sanguinis
destinatus sit, si frustraneo id meditetur conatu, à variis causa-
rum generibus impeditus, fovere affectus causam potest.

In mulieribus ob uteri consensum idem valet.

Quoad motum localem, serum & urina cum materiâ morbi-
ficâ considerantur κτ̄ πύσιν, ἢ κτ̄ ῥύσιν subsistentiam vel fluxionem.
Subsistit urina interdum in vesicâ per συναθροισμὸν collectionem,
& ob essentialē vesicæ debilitatem; Si sit acrior, demum

B 3

vellicat

1472

vellicat sphincterem, aditumque, cum dolore licet, sibi parat.
Locum tamen potissimum habet *ῥύσις fluxio*. Sæpè, non quidem ut in diabete, justo tamen citius urina à renibus attrahitur & ad vesicam amandatur, unde comitem secum vehit stranguriam. Sic novimus studiosum, qui simul ac vinum haurit, statim ad excretionem urinæ postulatur, quæ sæpe cum dolore frequentiam junctam habet.

Ῥύσις ὀσμώδρον, impetum faciens fluxus ad vesicam adest, si humoribus in corpore fermentantibus & turgentibus, à naturâ vel medicamentis instituat *Ἀναχώρησις*, ut largo impetu ad vesicam detrudantur. Natura enim utitur vesicâ tanquam cloacâ, in quam per cisternas & canales debitos deponit purgamenta & quisquillas, quæ regiam sanguinis viam, totumque corporis animati regnum commaculare possent.

De membro mandante *quæsi*, respondemus, illud esse totum corpus, quippe ubivis alluit sanguis, ubivis sero suo est permistus, quod alio succedente vehiculo, officio suo functum expurgatur. In specie viscera coctioni & sanguinis depurationi destinata accusamus.

Recipiens pars est bursa urinaria. Hæc imbecillitatem nanciscitur vel *σύμφοτον connatam*, vel *Ἰπικτητον acquisititiam*, variis quæ causis debet originem.

Via quænam sint, ex anatomicâ patet *ἀνωψία*. Advehit arteria magna sanguinem ad renes, in quorum parenchymate, quod serosum est emulgetur, colatur, & per peculiare binos ductus, ureteres dictos, ad vesicam derivatur.

Ἀπὸ νεφρῶν ὀχετοὶ σκεληνοειδέες ἀκρῆν κορυφὴν κύσιος κείνται. A renibus ductus obliquè tendentes, in summum vesicæ verticem siti sunt, ait Hippocr. l. *περὶ ἀνατ.* p. 916.

CAPIT V

causas remotas supernaturales & naturales exponit.

Plures agmine facto ad stranguriam producendam concurrunt causæ.

SUPER-

1473
SUPERNATURALITER quandoque visi sunt ægri fasci-
nati, tum totius corporis immanibus tormentis, tum in specie
vesicæ cruciatibus affecti. Si urinam reddere velint, acus in
vesicâ pungentes adesse conqueruntur, ut stillatim sæpius pro-
deat urina.

EX NATURALIBUS eminet *ÆΤΑΣ*. Senilis decrepita
ob chylificationem & coctionem debilem plerumque huic est
obnoxia malo. *Τοῖσι πρεσβύτησι στραγγεῖαι, δυσχεῖαι, senibus*
urinarum stillicidia, difficultates mingendi familiares sunt.

Ob cruditates à pituitâ falsâ generatâ acrior redditur
□a. Deinde cum fuligines & ichores à patulis corporis poris
non eliminantur (eadem enim quæ □æ, & sudorum est mate-
ria) recurrunt ad vesicam, ibique dolore & stillicidio prælen-
tiam suam indicant. Accedit, quod calculus senibus per-
quàm sit familiaris.

Senex 76. annorum apud *Francisc. Anton. apolog. part. 2.*
p. 159. perpetuo □næ stillicidio vexabatur, unde noctes inso-
mnes diesque cum dolore transigebat; ut vires tam ex privatio-
ne somni, quàm cruciatu continuo in illo senio facilè minue-
rentur. Vigeties & eo amplius in tempore somni urinam red-
dere cogebatur.

Pueri lactentes sæpè etiam stranguriam experiuntur, à
lacte corrupto, inquè acorem mutato.

HÆREDITARIA DISPOSITIO magnum adfert mo-
mentum. Hæreditarium renum vitium, sabulosam materiam
generans, si adsit, non solum stranguria oritur, verùm etiam
tandem meatus urinarii tunica interior, ex □æ acrimoniâ &
frequentiore sabulosæ materiæ transitu, si non excoarctationem
patitur, ad eam tamen devenit tenuitatem, ut ex quâvis levi
occasione solvatur continuum, unde dolor oboritur, quale
exemplum adnotavit in Barone *Capivacc. consil. 33. p. 976.*

TEMPERAMENTUM frigidum & humidum, calidum &
siccum symbolum suum conferre potest.

C A P U T VI causæ non naturales.

Res

1974

Res quæ, dicente *Tullio* aut prodesse solent aut obesse, jam recensendæ veniunt.

AERTAM inspiratione quàm transpiratione τὸ τῶν ἡμῶν σῶμα ἀλλοίωται *corpus nostrum alterat.*

Ἐν τοῖσιν αὐχμῶσι στραγγεῖαι ὡς τὰ πολλὰ γίνονται, *in siccitatibus stillicidia urinae magnâ ex parte fiunt, ait Cous 3. aph. 16.*
Τῆ δὲ Φθινοπώρῃ στραγγεῖαι, *autumno stranguriae fiunt, scribit idem 3. aph. 22.*

Aquilonia constitutio vesicæ inimica. Vesica enim est exsanguis & frigida, eapropter à frigidis causis promptius quàm aliæ partes afficitur, ut habet *Galenus 3. aph. comment. 5.*

Apleiadum occasu dispositi præcipuè senes, dum hybernum ingravescit frigus, ardore & stillicidio urinæ discoquuntur, ceu loquitur *Lang. lib. 1. epist. 46.*

Influxus astralis, ceu universalis, remota causa, concurrat. Si δ afflixerit ♀ in ♀, quod signum vesicæ præficiunt Astrologi, præcipuè in domo morborum, de facili ad stranguriam disponit.

MOTUS & QUIES ἰσχυρὰ μέρους conferunt. Motus si excedat, deturbat humores versus inferiora, præprimis si intempestivè mox à pastu instituat, quâ ratione concutitur ventriculus, καὶ ἡμιεφθός ex dimidio coctus crudusque chylus in glandulas mesentericas & lumbares præcipitatur.

Τὰ ἔξωθεν εἰωθότα ὑποθερμαίνειν τὸ σῶμα, κινεῖ χολήν καὶ φλέγμα. *Quæ foris corpus supra modum calefacere solent, bilem & pituitam agitant; Hippocr. περὶ παθ. p. 523.*

Motum continuum, ad ἐκλυσιν ferè virium continuatum, si excipiat frigida potatio, lerna & ilias malorum exsurgit.

Sedentaria vita & lucubrationes, evocato ad laborantis cerebri subsidium, qui ventriculo debebatur calore, coctionem primam vitiant, excrementa cumulant, & ad partes infirmiores devolvunt.

SOMNUS & VIGILIAE τὸ μέγιστον μᾶλλον γινόμενα, modum excedentia vota & calculum suum addunt, licet inferioris subsellii, pro stranguriæ productione.

Somnus si nimis longus ineatur, excrementa, & in specie
urina

urina regurgitant, hæc postea vesicam lancinat, exitum-
quæ qua data porta petit. Hoc denegato mole suâ sollicitat
sphincterem, donec pertæsus hic guttatim exire permittat.

Vigiliæ immoderatæ vires exsolvunt, coctionem impe-
diunt, & humores colliquefaciunt.

Maximum autem fomitem subministrant τὰ προσφερό-
μενα, assumenda CIBUS & POTUS.

Ὅταν τὰ σίτια καὶ τὰ ποτὰ πλεονεξέωθόντος ἐς τὴν κοιλίην εἰ-
σέλθῃ, quando cibi & potus copiosiores in ventriculum subierint, do-
lores oriuntur.

Alimenta cruda, legumina flatulenta, recens repensquæ
à furno panis esitatus, huc pertinent.

Veteres casei comesti, præsertim si vinum superbibatur,
Θινάμ αἰσινίαν ἐν σέρμει & οὐρίαν ἀποτίθουσι, sicquæ stran-
guriæ autores evadunt.

Cerevisia recens quæ nondum satis est defecata, fecibus
in coctione primâ fermentatis alios quoque in corpore lati-
tantes humores vitiosos nonnihil fermentat, acrioresquæ red-
dit, (qui deinde ad renes ac vesicam delati adhærent, meatus
obstruunt urinarios,) & consequenter fecum minimè depura-
tarum acrimonia serum exacerbat, sicque hunc morbum gignit.

Quin in sano etiam corpore & non cacochymico solus
hujus potus ad stranguriæ natales sufficit. Qui cerevisiæ triti-
cæ adsuetus hordeaceam bibit, sæpenumerò tentatur urinæ
stillicidio,

Novimus nobilem virum, qui ob hanc causam itinera ti-
met; simul ac enim vel minimum cerevisiæ hordeacæ adsumit,
experitur extemplò urinaryum tenesimum. In causâ est muta-
tio subita, & qualitates hordei & tritici diversæ. Triticea
cerevisia oleosa demulcet partes, hordeacea calidior ob tenu-
es partes tonum vesicæ alterat, & acedine lupuli insuetas
ferit.

Vinum in quibusdam eandem agit fabulam. Octuage-
narius senex apud Dodon. obs. 48. ex vini Rhenani etiam exiguo
potu statim stranguriam patiebatur, ab aliis verò vinorum
generibus ut Hispanico vel Gallico non lædebatur.

C

Ὀινοπόται,

1476

Οἰνοπόται, qui solum vinum bibunt, si consilium mutare cogantur, & cerevisiam bibant, stranguriam, sibi accersunt ut plurimum.

Vinum musteum, quamvis *Philosopho* s. 3. *probl.* 12. dicatur νήθειν ποιεῖν, sobrietatem conservare; flatibus tamen ventriculorum & intestina distendit, & fermentatione, segregato feculento acri sedimento, vesicam ad stranguriam disponit, præfertim tortivum quod est & expressum. Vinum calce infectum, fontes Leodienses, chalcantio medicati, item diuretica fortiora, quæ proritant, accusantur.

Post crapulam sæpè ob cruditates subsequitur stranguria.

Medicamenta huc revocanda. Cantharides caustico suo Θε vesicæ peculiariter infestæ, si exhibeantur incautius, item si nonnunquam ad φῖς stimulum assumantur, ut mictionem cruentam, ita & stranguriam progenerant.

Gaudent enim Θε quodam acerrimo in □am liquabili, quâ vesica solum afficitur, ut ait *Schvvalbius* *Disq. therap.* s. 5. p. 100.

Exterius etiam applicatæ, quibusdam eundem effectum post se relinquere, nonnulli affirmant.

⊙ ⊕, ⊙li aliaquè acria, item magisteria cum his parata, si non satis edulcata fuerint, operam nonnunquam suam ad stranguriam exhibent.

Purgantia sæpè fermentatione & caliditate suâ vesicam irritant, quippe alvo solutâ, ob consensum plerumquè simul solvitur vesica, ut vellicatæ membranosæ partes stranguriam cieant, quod potissimum fieri solet in cacochymicis.

Medicamenta κατωτέρω, quæ in futuros morbos firmo corpori infunduntur, sollicitant sopitas ægritudinis causas, tempore nullo pejus, quàm inter ejusmodi lucem succensas, facile stillicidium hocce procurant, ut taceamus fulmen *Hippocraticum*: purgationes in sano corpore convulsiones & alia ciere.

EXCRETORUM & RETENTORUM nisi habeatur ratio accurata, vitia eorundem emergunt.

Qui strenuè litant φῖ, & Herculem in thalamo se præbent sæpissimè stranguriâ divexantur. Incalescentibus enim genitalibus

talibus vasis in consensum trahitur vicinitatis juré vesicæ, ut
urinam eodem modo excernere satagat.

ANIMI παθήματα agmen claudunt. Horum ut magna in
corpore humano vis, ita & in specie in affectu nostro. Vide-
re est homines, qui quoties irā vehementiori excanduerint,
excrementa reddere cogantur, vel urinam, cujus dolorosum
exitum sæpè experiuntur, sæpè ob aliò dilatas cogitationes
non adeò fortiter sentiunt.

CAPUT VII

res præter naturam elucidat.

UT dato uno malo, plura insequuntur, ita contra sæpè plura
ad unum producendum concurrunt, quod fatum & stran-
guria experitur.

Frequentissimè stranguriam efficit CALCULUS, tùm re-
nalis, tùm vesicalis. Calculus vesicæ adnatus cervici, asper
crebro attritu illam exquisitissimè sentientem usque & usque
vellicat, ut sphincter illius propterea contractus, urinam non
nisi guttatim emittat, quæ hoc modo in vesicæ cavitate restag-
nans putrescit, suâque acrimoniâ dolorem auget.

Vesicæ occupans orificium, expultricem irritat faculta-
tem, ac hujus molestiæ autor est.

Mejendi cupiditas magna adest in calculo, ob vesicæ ni-
mium diligentis temerariam contentionem, ait *Magnif. Rolfin-
cius epit. affect. part. l. 3. cap. 19. p. 309.*

Ipsa calculi materia, tenuissimo & imprægnata, sola suf-
ficit ad dolorem sat acutum in vesicâ excitandum. Non mi-
rum ergò dolorem, quando quæa emittitur, adverti; perrumpit
enim illa vi meatum obstructum. Sin excindatur calculus, -
longè promptius stranguria exsurgit.

*In inflammatione hepatis & pleuræ ruptis abscessibus inter-
dum purulenta materia ad vesicam amandatur, & si sit crassior
& acrior, eam ad expulsionem intempestivam irritat.*

*Ulcera vesicæ & penis hanc molestiam sæpè procreant. Ex-
ulceratio vesicæ idem facit in vesicâ, quod aphthæ in alvo. Sca-
bies vesicæ ex humoribus acribus producta, cum pruritu in pecti-*

2478

ne, urinâ graveolente & furfuraceo in matulâ sedimento, etiam stranguriâ se prodit. Pertinent huc *lues ſœa & penis caruncula.*

Stillicidii urinarii causam præbere *ulcera astitum glandulorum* in gonorrhoeâ, observant Practici, eo enim in casu ad □æ excretionem subinde vocantur ægri. Prostata glandula inflammata & exulcerata colluviem & fomitem mali fovet.

Symptomata ulcerum horum sæpè incautos fallunt, ut ex dolore gravativo, & stranguriâ concurrente calculum subesse opinentur. Exemplum tale observat *Salmuth. cent. 1. obs. 8. vid. & B. Moeb: fundam. physiol. p. 457.*

Renum & partium vicinarum inflammationes idem stillicidium ferre solent. Ἐπὶ δὲ χῶ φλεγμαίνοντι καὶ ἔπι ὑστέρα φλεγμαίνοντι τραγυρία ἴπινεται, καὶ ἔπι νεφροῖσιν ἐμπύοισι τραγυρία ἴπινεται. *Recto intestino aut utero inflammationem patiente, & renibus purulentis □æ advenit stillicidium, scribit Cous s. aph. 58. Causam adducit idem l. de fistulis t. 4. p. 684.*

Videre hoc loco licet, quid partium præstet vicinia ac consensus, & quàm non ineptum sit, stimulado ac resoluto ani sphinctere vel suscitâtâ matricis expultrice, illum quoque compressorem musculum, quo cervix vesicæ donata est, reserari posse. Habent enim hæ partes inevitabilem inter se consanguinitatem, præcipuè quod de eâdem membranâ ac nervoso genere manifesto participant. Verba sunt *Langii miscellan. curios. med. p. 16.* Intestinum rectum cum vesicâ tenuium villorum & membranarum ope adhæret:

In difficili partu quando vehementi nisu collum vesicæ rumpitur, continuum urinæ oboritur stillicidium, quod bis observavit *B. Moeb. fundam. med. physiol. p. 459. Salmuth. cent. 1. obs. 3. Henric. ab Heer. obs. 14,*

In uteri procidentia ἔργον εὐχρὶς ὀλίγον καὶ δάκνεται, *urina stillat pauca & mordet, ait Hippocr. l. de morb. mulier. & nat. mul.*

CAPUT VIII differentias explicat.

Σ τραγυρίας τρέποι μὲν πολλοὶ καὶ παῖσι. *Stranguriæ multi & varii sunt modi, autore divino sene πρὸς πατρῶν. p. 523.*

1. Ratione

1. Ratione GENERIS, 1. alia est *continua*, alia *interpolata*.
2. alia cum *miotione*, alia *sine excretionem*, sed solo cum dolore.
3. alia *simplex*, alia *complicata* cum aliis affectibus.

II. Ratione SUBJECTI alia fit per *πρωτοπάθειαν*, alia per *δευτεροπάθειαν*.

III. Ratione CAUSARUM, 1. alia originem debet morbo in viâ canalii urinarii, alia materiae excretæ, seu urinæ acrimoniam, ipsique admittis, alia vesicæ vitio domestico.

2. Alia est *critica*, cum per urinam solutio febrilis iudicatur, alia *symptomata*. Apud Hippocratem l. 3. epid. f. 1. *agros primo*, post crisin circa sedem suppuratio facta est, *καὶ στραγγισμῶδης ἐγένετο δπόσις*, & in stranguriam abscessus transit.

3. Alia *acquisita*, alia *hereditaria*.

4. Alia *benigna* est, alia *virulenta* & mali moris.

CAPUT IX

signa diagnostica.

Eleganter Hippocrates l. de arte p. 7. *ὁ δ' ἢν μὲν*, inquit, *δέξασθαι πρὸς τὸ ὀφθῆναι, ἐξαρκέσει καὶ πρὸς τὸ ἰαθῆναι*. Qui sufficit ad cognoscendum, sufficit etiam ad curandum. Hinc Celsus l. 1. *proem.* non potest is scire, quomodo morbos curare conveniat, qui unde hi sint, ignorat.

Signorum itaque necessaria disquisitio, dum diagnosticorum, tum prognosticorum.

IMMINENTIS stranguriæ signa non defunt. *ἕξ δπόληψις καὶ βάρος ἐν νεύρατι σημαίνει ὡς τὰ πολλὰ στραγγισμῶδην ἐσομένην*. Urinae suppressio & gravitas in imo ventre, plerumque stillicidium urinae significat futurum. Hippocr. Coac. prenot. p. m. 583.

Idem adnotavit; quibus sanis hyeme circa lumbos frigiditas & gravitas ex levi causâ, & alvus suppressa, superno ventriculi orificio probè fungente, fortassis stranguria continget.

PRESENTIS signa I. GENERIS ratione receptâ peruntur methodo *ἀπὸ τῶν ἐνεόντων καὶ τὴν τῆς ἐσίας λόγον*, ab essentialiter inherentes, quæ essentialiter morbum constituunt.

Proprium & pathognomonicum signum affectus nostri

consistit 1. in desiderio illo excernendi urinam, non interpolato.

2. In stillicidio seu substillo urinæ. Cum jam in eo æger est, ut ingentes fluctus ex mari occidentali derivet, vix rivuli se pandunt vestigia. 3. Dolor tertium essentiale inhærens constitui potest; adest enim plerumque, & licet non solus, tamen cum aliis præcedentibus conjunctus, certissimum affectus præbet indicium.

Conqueruntur ergo ægri, se continuò ad mingendum sollicitari, parum tamen excernere, doloreque assidue molestari, & cum mingunt, & quando minxerunt.

Acris cruciatus non solum in collo vesicæ, sed etiam pudendi apice excellit.

Veget. 3. art. veter. 15. Vesicæ indignatio, scribit, his agnoscitur signis: mingere non potest, omnia crura flectuntur, demittitur venter ad terram.

II. Τα ἐπισημώδεια ἐξ ἀνάγκης, ex necessitate consequentia idem patefaciunt. In ANIMALI FACULTATE contristantur ægri de insigni illâ turpitudine & molestiâ, ipsaque anima difficultatur, ut alicubi loquitur *Cælius Aurelianus*, acerbâ meatuum urinariorum mordicatione persistente. Somnus molestâ illâ ad urinam reddendam provocatione interturbatur, alia graviora post se trahens symptomata.

In NATURALI facultate impeditur κλινοπάλη, genialis quis lusus.

II. SUBJECTI primarii signa proposuit *Hippocrates 7. aph. 39.* Ἦν ἐρέη αἷμα, ἢ θρόμβος, καὶ τραγέχην ἔχη, καὶ ὀδύνη ἐμπίπτη εἰς τὸ πθιναιον καὶ τὸ σπυγασμιον, καὶ τὴν κτένα, τὰ πρὸς τὴν κύστιν ὑστέρον σημαίνε. Si quis sanguinem minxerit & grumos, & STIL-LICIDIO URINÆ laboret, & dolor inciderit in innum ventrem, pectinem & ad anum: circa vesicam morbus esse significatur.

Hoc an per essentiam laboret, an per consensum, propria signa patefaciunt.

III. CAUSARUM signa necessaria sunt, ut eruantur.

Si ex humoribus intra vasa redundantibus acrioribus, biliosis, affectus hic excitetur, cognoscitur ex urinæ contentis
ipsis,

248a
ipsis, & totum corpus erit caeochymicum, habitus ad acriorem biliosoremque conversus, teste *Alexandr. Tralliano l. 9. c. 6.* Aderunt signa humorum biliolorum, praecessit usus alimentorum, cibi & potus, & medicamentorum acrium \ominus forum calidorum. Adfuit febris putrida, hepatis renumque abscessus: juvantur à refrigerantibus & abstergentibus, à calidis & acribus exhibitis pejus habent.

Quidam & coloris & contentorum indicia pensant, rubedinem v. g. indicare biliosum admixtum humorem, albedinem salisam pituitam, arenosam calculi praebere signa.

Si causa sit frigida, \square a erit alba, cum crassitie, color constitutioque corporis pituitosa aderit, aliaque phlegmatis indicia.

Si vitium sit in materia, quae excernitur, expurgabitur materia tum pituitosa, tum arenola; illa vel à toto, vel à certis partibus transmissa; hac in renibus calidis potissimum genita, ipsumque sanguinem inficiente.

Cum vitio puris vellicantis vesica ad excretionem urgetur, operæ pretium est, videre cujusnam partis vitio transmittatur. Tria autem dantur genera urinarum purulentarum, ipsis partibus, unde pus defluit, distincta. Aut enim vesica ipsa exulcerata est, ubi pus nullo modo cum urina est permixtum, sed vel praecedit, vel sequitur illam.

Aut à renibus pus accedit, ubi permiscetur urina inaequaliter; sin à partibus diaphragmate superioribus, aequaliter est commixta. *Vid. Heurn, comm. in 5. aph. 58.* Saepè etiam, si praecessit gonorrhœa, stranguria subsequitur.

Si ulcus adsit, in vesicâ, lotium redditur cum dolore, perferentur acrimonia, mordacitas, & interdum egreditur sanies, quae ab ulcere prodit, autore *Hieron. Capivacc. l. 3. pract. cap. 32. p. 765.*

Cum calculus in causâ est, saepè conjungitur ischuria, cum ingenti cruciatu, magno conatu urinam excernentibus aegris, quasi instar gravidæ partui vicinæ foetum excludere annitentis, aderit gravitas, dolor, sanguinis excretio, aliaque hujus generis. Praecipuè instabit & exacerbabitur stranguria, si motus instituitur.

A san-

1482

A sanguine coagulato & grumefacto in vesicâ, propter venæ alicujus rupturam, productam stranguriam sequi solent color citrinus, parvitas & frequentia pulsûs & anhelitus, sudor frigidus, febris, rigor, & nausea.

DISTINCTIVA SIGNA quoad, differt stranguria à dysuriâ. Hæc enim est, quando cum difficultate, conatu aliquo, imò dolore urina redditur, sic ut & vis quædam adhibeatur. In illâ est perpetua mingendi cupiditas, ubi quidem promptè urina excernitur, sed pauca stillatimque.

Differunt modo. In stranguriâ stillatim egreditur urina, in dysuriâ verò sine interpolatione. Dysuria fit non nisi plenâ vesicâ, usque eò saltim, ut necesse habeat dimittere, quod sollicitat.

In stranguriâ tantum non perpetua difficultas est, ob nullius non guttæ huc confluentis asperrimam incessionem atque indicibilem in exeundo laborem, ceu loquitur *Lindan. sel. 6. §. 13.*

Convenit cum *stillicidio mensium in foeminis*, quando sanguinis hic lunaris affluxus p. n. contingit pariter stillatim & cum dolore. Differt verò materiâ: in stranguria urina, in mensium substillo sanguis depravatè exitum naturalem quærit.

CAPUT X

signa prognostica pandit.

I. SALUTIS & MORTIS prædictio & stranguriæ competit. I. GENERIS ratione, videtur quidem primo intuitu levis momenti esse affectus, sed non rarò maximum conjungitur periculum.

Dici non potest, quem *εργαίει τὸ ἄργυ*, cruciat urina, quantis ille prematur angustiis, quamque miris miserisque modis contorto corpore velut anguilla se volutare cogatur, ut inquit *Lindan. loc. sep. cit.*

Quæ stillicidium & mingendi difficultas morbi graves periculosique existunt, & turgentes, ut ait *Hippocr. l. de intern. affect.* & *Galenus* alicubi eos esse de genere morborum ait, qui accelerant & cogunt medicum, ut ocyssimè eorum cura-

curacionem molliatur, cum in corpore animalis diu hæc permanere nequeant, nisi magno detrimento, noxâque magnâ ipsum offendere valeant.

Ἐπὶ τοῖσι ξηροῖσι ὑδρωπώδεσι τὰ στραγγεῖα μολιέρην. In hydropicis siccis, urina stillicidium malum. Hipp. Coac. prenot.

Sibi tamen si relinquatur affectus, rarò lethalem secum trahit eventum.

2. CAUSARUM verò intuitu sæpe terrificus est.

Si à sanguinis grumo, qui intus restagnat & sedem fixit, oritur, horrendus esse gravissimis casibus solet, communibus illis, qui aliàs à sanguine congrumato in corpore proveniunt. τὸ ζώλιον faciei ἀνθρ. perit, pulsus fit parvus, languidus & frequens, totusque sæpenumerò concidit tremulo motu. Progressu temporis insequitur rigor, febricula, nausea, lipothymia, sudores frigidi, & horum sequax comes, mors.

Si ab urinâ & ulcere simul oriatur, combinatis inter se causis, tantò deterius malum. Quæ à calculo provenit stranguria, non nisi illo remoto tollitur.

Quæ ab errore externo, omnium tutissima.

II. LONGITUDINIS & BREVITATIS. Longitudine quidem sæpiùs adversum non est malum, brevem tamen moram majori compensat molestiâ.

In senibus diuturnum solet esse, & nonnunquam συναποθνήσκειν, ad mortem comitari, ut & aliàs ὁκόσα δ' αὐτοῖσι χρονια νοσήματα γένηται, τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει, quicunque ipsis eveniunt morbi, ut plurimum commoriuntur 2. aph. 39. juniores citiori absolventur morâ.

Confirmat utrumque oraculum Coum l. ἐπὶ παθ. Ἡ δὲ νόσος τοῖσι μὲν παλαιότεροι μακροτέρη γίνεται, τοῖσι δὲ νεωτέροις βραχυτέρη. θανατώδης δὲ ἰσδετέροις. Hic autem morbus senioribus quidem longior fit, junioribus verò brevior, neutris tamen lethalis.

Critica stranguria omnis bona, qualem observavit Hipp. 1, 1. epid. part. 2.

III. MODUS EVENTUS. Ὀκόσιον ἐκ στραγγεῖας εἰλεῖται ὅπιν γίνεται, ἐν ἐπιὰ ἡμέρησιν ἀπόλλανται, ἢν μὴ πυρετὸς ὅπιννομύνης ἀλῆς

D

ἀλῆς

1484

ἄλις τὸ ἔργον ῥυῆ. Si urina stillicidio accesserit volvulus, seu ileus, primis septem diebus agrum è medio tollit, nisi febris quoque interventu ubertim iterum urina fluere incipiat.

Si stranguria proveniat ab inflammatione intestini recti, alvus supprimatur, dolorque hic ipse intestini tenuioris, quem volvulum vocant, subsequatur, eventus sanè lethalis metendus. Vid. Lindan. l. c.

Ab aliis quæ fovetur causis stranguria, iisdem, resolutione vel discussione naturæ aut medicamentorum ope sublatis, emoritur.

CAPUT XI curationem cum M. M. & indicationibus instituit.

ORdo nunc exposcit, ut visâ diagnosi, & prognosi, ad **THE-
RAPIAM** faciemus accessum.

Nititur illa regio isto fulcro, **METHODO MEDENDI**, quæ iterum indicationes ceu **¶iales** statuas sub se habet: *Curatoriam, præservatoriam & vitalem.*

I. CURATORIA symptoma ipsum respicit, intemperiem alterat, dolorem mitigat, vias referat.

II. PRÆSERVATORIA causarum morbificarum amolitioni dicata est, humores peccantes præparat, lenit, obtundit, & ut à naturâ superari possint, disponit.

III. VITALIS præsentis vires conservat, absentes restaurat, futuras attendit.

Hæc tradit ipse Galenus 12. M. M: Eorum quod generatum est, scribens, id medicina parti, quæ morbos curat, subjicitur; quæ futurum morbum præcavet. At si nulla in corpore causa subalitur, ea, quæ sanitatis est tutrix, prævidet.

Delineavit indicationes generatim observandas in stranguriâ Hippocrates *περὶ τὰς* p. 523. *Ξυμφέρει ἔξωθεν μὲν τὸ σῶμα μαλάσσειν λέτρησι θερμοῖσιν. Ἐσωθεν ἢ διουραίνειν. Τὴν μὲν κοιλίην σπύοισιν, ὑφ' ὧν ἔργον ἔσται. Τὴν δὲ κύστιν ποτῖσιν, ὑφ' ὧν τὸ ἔργον ὡς πλεῖστον ἀγχείται. Confert foris quidem corpus balneis calidis*

calidis emollire, intus verò madefacere, alvum quidem cibus quibus fluida reddatur, vesicam verò potionibus, à quibus urina plurimum profluit.

Satisfieri his potest, ex triplici fonte, chirurgico, pharmaceutico & diætetico depromptâ præsidiorum materiâ.

CAPUT XII fontem chirurgicum aperit.

AN VENÆSECTIO conveniat in affectu nostro, dubium forsitan nonnullis videri posset. V. S. est μέγα βοήθημα, καὶ τῶν μεγάλων μέγιστον, magnum auxilium, & inter magna maximum; stranguria levis molestia, quæ tantum præsidium indicare posse vix videtur. Levibus morbis pignora remedia, heroicis & magnis heroica opponere addecet.

Nihilominus assertum est *Coi 7. aph. 48.* ερεγκρεῖν καὶ δυσερεῖν ἰώρηξις καὶ φλεβοτομὴ λύει, *urinae stillicidium & mingendi difficultatem vini potio & venæsectio solvit.*

Annotant Commentatores, & imprimis Galenus in comm. illam stranguriam, quæ propter inflammationem & multitudinem fit, vel inflammationis metum, quæ ab urinæ acrimoniâ procedit, indicare V. S. & ab illâ levare.

Addit *Cous*: τέμνειν δὲ τὰς εἰσω φλέβας, incidito autem venas interiores, quo obscure innuit, quid sentiat, vid. Galen. comm. in 6. aph. 36. An fortè in parte domesticâ brachii vel pedis venas secare intendit?

Nos, si adsit inflammatio in vesicâ ipsâ, commendamus basilicam, seu manus venas ad aversionem: ad derivationem venam popliteam, saphænam, aut aliam, præprimis, quia juxta *Harvæi* inventa ubivis exitus pateat sanguini, unde licet secare venam quamcunque, modò id tutò fiat.

Si adsit plethora, multitudinis & inflammationis parens, eò promptiùs ad generosum hoc descendimus remedium.

Venas fedales singulis mensibus aperiendas quidam suadent, sanguinemque ad uncias aliquot emittendum.

Si calculus, pituita, aut grumus aliquis obstruendo libe-

2486.

rum urinæ exitum impediât, catheter, qui illa obstacula remo-
veat, est necessarius; catheterem novum ex alutâ seu tenui
corio describit *Helmontius*, eumque indemnem, indolorificum.
Argenteum, vel ex balænarum ossibus, seu potius fetis paratum
commendant *alii*.

Cucurbitulæ, frictions, hirudines pro re natâ in usum
vocari queunt.

CAPUT XIII ex fonte pharmaceutico medi- camenta promit.

Hic omnis generis occurrunt heroes, adversus hostes cor-
poris nostri uno fine depugnantes.

LENIENTIA *ἐκνωστικὴ* benedicta vel sola sæpè stran-
guriam auferunt, præcipuè quæ humorum simul obtundunt
acredinem.

Rx. elect. diasebest. diaprun. simpl. a. ʒj.
pulpa cassia ʒß. sir. de pom q. s.
F. l. a. Elect. D. in fistil. S. Lind Latweg.

Rx. terebinth. ʒij. vitell. ovor. n. j.
vin. rhenan. ʒiij. sir. de alth. Fernel. ʒj.
M. F. potio. In fistili S. Lindtäncklein.

Hoc omnibus ferè indicationibus satisfacit, & effectu
commendat medicum salutari.

Nec enemata negligenda. Ventrem subducente & refri-
gerante clystere eluere oportet. *ἔτιω γδ τῆ υἰσῶ τῆ ζυμῶσιν
συμφορῶταρον*, hoc enim omni morbo convenientissimum, existit, teste
sene *ᾠδ. παρ. p. 517.*

Rx. herb. s. emollient. a. Mj.
melilot. alth. a. mß.
sem. lin. carv. anis. a. ʒij.
rad. ononid. alth. a. ʒß.
Coq. in s. q. ▽ fontan. In colaturæ ʒj. dissol-
v

ve unguent. clysmat. bened. laxat. a. ʒj. terebinth. in vitell. ovor.
dissol. ʒij. ☉ parum. M. F. Clyster.

PRÆPARANTIA subsequuntur. In causâ frigidâ præ-
paretur sir. ros. simpl. de cort. citr. cichor. & aliis. In causâ ca-
lidâ sir. de alth. nymphaâ &c.

Rx. decoct. malv. ʒvj. sir. de alth. Fernel.
violar. a. ʒj. M. F. Potio.
S. præparier Träncklein auff ij. mahl.

Rx. ꝑr. ʒti. ʒj. fecul. aron. ʒß.
☉ ononid. genist. absinth. a. ʒ. iij.
M. in chart. S. digestiv Pulver auff etlich mahl.

Rx. rad. saxifrag. glycyrrh. alth. a. ʒij.
sem. lithosperm. anis. dauci a. ʒß.
passul. min. ʒß.
Coq. in f. q. ▽ fontan. col. ʒvj. adde sir. fragor. ononid. a. ʒj.
M. S. Digestiv Tränck auff etlich mahl.

Præparata materia educitur PURGANTIBUS *ἀνω καὶ*
κάτω.

VOMITORIA ex usu erunt, cum à chylo corrupto, &
in ventriculi concavo materiâ stabulante morbus oritur.

Rx. extract. panchymag. Croll ʒ. x. ꝑr. emet. Mynsicht. ʒ. iij.
☉ parum. M. F. pilulæ. S. brech Pilulen auff j. mahl.

Rx. ▽ benedict. Ruland. ʒj. sirup. fragor. ʒß.
tragea stomach. Quercet. ʒ. vi.
M. F. potio. S. brech Träncklein auff j. mahl.

PURGANTIA *κατωτέρω* conveniunt, si cacochymia
illud jubeat, & in viscerum culinâ humores vitiosi evacuatio-
nem indicent, tum pituitosi, serosi, biliosi & melancholici.

Rx. pulv. laxat. veget. magnif. Rolfinc. ʒj.
cristall. ꝑr. ʒß.

D ʒ

pulv.

1468

pulv. polychrest. ḡ. iij.

℞ Fiat. ḡ. v. M. F. pulvis:

In chartâ S. Purgier - Pulver uff j. mahl.

℞. mann. calabr. ʒj. dissolv.
in seri lact. caprin. destillat. q. s.

colat. ʒiij. add. pulv. rad. gialap. ʒß.
sir. de cichor. c. rhab. ʒß.

▽ cinam. ʒj. M. F. Haustus.

In fictili S. Lind. Träncklein.

℞. extract. cathol. Andern. ʒj. pulv. syrii ḡ. v.
ol. anis. gut. ij. elix. propriet. q. s. M. F.

Pilulæ XV. In pyxide. S. Purgier - Pillulen auff j. mahl.

Rhabarbarum in stranguriâ non convenire, multi asserunt, quo de consuli potest Lindan. sel. 16. S. 57.

DIURETICA omnium penitissimè hostem adoriuntur propriè dicta λιθουρεγη cum stranguria provenit à vesicæ algore, vel à viscidâ & flatulentâ materiâ.

Impropriè dicta magis conveniunt in calidâ intemperaturâ, quorum loco comendant quidam nucem moschatam, decoctum ribes: nigr: &c. Ἰωρηξιν seu vini potionem 7. apb. 48. Idem in muliebri stranguriâ σηληνα medicamenta jejune propinare præcipit. de nat. muliebr.

In calculo diuretica fortia non adeò conveniunt.

Hæc cum pleraque simul sint alterantia & specifica, enumerabimus in seq. ne actum, quod ajunt, agamus.

DIAPHORETICA ad peripheriam materiam vitiosam extrudunt, præcipuè quando serosæ colluviei morbus debet originem.

℞. mistura simplicis Andern. ʒß.

spir. fragor. ʒj. sir. fragor. ʒß.

M. F. Haustus. S. Schwitz - Träncklein auff j. mahl.

℞. ʒij. diaphoret. ḡ. xv. C. C. philos. calcin. ʒß.

flor. Suci ḡ. vj. eloeosacch. macis ḡ. iij.

M. F. pulvis. S. Schwitz - Pulver uff j. mahl.

CAPUT

1769.

C A P U T X V I
alterantia & specifica interna
proponit.

ALTERANTIA specifica multa depromi possunt ex tricorpore regno: *vegetabili, animali & minerali*, accurato medici σοχασμῶ pro causarum varietate, alio & alio modo concinnanda.

RADICES *ononidis, althæ, glycyrrhizæ, irid. florentina, & aliæ lithontripticæ.*

Decoctum saxifrag. alb. & petroselin. cum saccharo dulcissimum excellit.

Lingua anseris singulari quâdam proprietate prodesse dicitur.

Sem. violarum in emuls. & glandes pulverisatæ in vino. Mithridatium cum decoct. milii & saxifrag. Trochisci de alkekengi cum & sine opio egregiè conferunt.

Sirupum ex succo portulac. & millefolii herbâ stranguriæ mederi, scribit Crato epist. 123. p. 220.

Si calculus simul adsit, ol. amygd. d. cum succo limonum in fero caprino assumptum prodest.

Si à purgante medicamento excitetur, ∇ vitæ Matthioli ex temporaneum fert levamen.

Ex chemicis præcipitantia nobiliora omnia conveniunt, inprimis lapides ☉, quos tantoperè deprædicat Helmontius, ipsorumque sic vocatum oleum. Tinctura ☿ri bonâ fide expectationem exsaturat.

☉ stillat. succini magni præsidii titulum meretur ad gut. vj. cum ∇ petrosel. malv. vel aliis assumptum calidè, vel cum jusculo gallinæ.

Spir. ☉ Hispalensis, scribente Helmontio, cum vino albo, pridie è vase deprompto, manè singulo bibitus non solum tollit mortales senum strangurias, sed & calculum per renes in vesicam, ut minutim per mingendum excernatur, pellit.

☉, ☿, ☉. conducunt. Nec mirandum, eadem à nobis inter

inter illa, quæ stranguriam excitant, numerata fuisse. τὴν γὰρ
 στεγασθῆναι τὸ αὐτὸ ποιεῖν ἢ εἶσθαι, καὶ εἶσθαι τὸ αὐτὸ πάλιν. Stran-
 guriam cum non adest, idem facit & si adsit, sedat, ait Hippocrat.
 L. de loc. in hom.

Franciscus Antonii Londinensis dilaudat panacæam suam au-
 ream seu ☉ potabile, in quâ tantum levaminis stranguriâ ve-
 xatos invenire scribit, ut ab aliis medicamentis quibuscun-
 que abstinere omnino possint loc. supra cit. p. 159.

Quæsti, cum quoque aromatica in urinæ acrimoniâ conve-
 niunt? Respondemus cum Horstio cent. problem. § 99. decad. 8.
 quest. 6. si urinæ stillicidium ab antecedente causâ frigidâ &
 obstruente dependet, non obstante, quod materia peccans
 proxima sit acris & fortassis calida, sæpius non inconveni-
 ens est aromaticorum usus.

℞. sem. papav. alb. portulac.
 gumm. tragacanth. a. ʒj. rad. alth. ʒj.
 glycyrrh. ʒij. succin. ʒß.
 sacchar. canar. ad. p. omn. M. F. pulv. D. in scar.
 S. Lindpulver. Dos. ʒß. c. lacte.

Gregor. Horst. l. 2. de tuend. sanit. cap. 7. præscribit seq.

℞. sem. melon. ʒij. liquirit. ras. ʒj. ocul. ʒ.
 gland. a. ʒß. sacch. cand. ad. p. omn.
 M. F. pulv. Dos. ʒj. In hydromelle.

Ubi acrimoniâ ☐æ & humorum fatigat, lac amygdali-
 num papaveratum egregiè illam demulcet & temperat.

℞. sem. 4. frig. maj. papav. alb. a. ʒij. viol. ʒj.
 F. l. a. cum feri lact. destillat. q. s. Emulsio.
 add. sir. de portulac. & papav. simpl. q. s. ad gratiam. In
 fictili S. Lindmilch.

Helmontiani quidem emulsiones rejiciunt, quia facilè, imò
 desubitò acorem contrahunt, sicque malum potius exasperant.
 Verum

Verum concedimus quidem, si diutius asserventur, acescere emulsiones, sed si recentes administrantur, nil metuendum periculi.

Rx. rad. nymph. alth. malv. glycyrrh. a. ℥j.
sem. 4. frig. maj. papav. a. ℥j.
jujub. sebest. passul. min. a. ℥B.

Coq. in s. q. seri lact. caprin. ad tertias. D. in fictili.

S. Kuhl und Lindtrancf.

Rx. sir. de alth. Fernel. ℥j.
terebinth. gut. iij. M. F. Haustus.

Rx. Tinctura Fri ol. ocul. 6. a. ℥j.

In vitro S. Essent. Dos. 10. 20. gut. in vehiculo comodo. Hoc præter id, quod lapidosam dejicit colluviem, humores acidos præcipitat, fermentationem sistit, & urinam, ut non interpolato ordine profluat, provocat.

CAPUT XV externa commendat.

Hippocrates de nat. muliebr. jubet in mulieribus, si stranguria invaserit, cucurbitam ore & fundo dissecto, prunis subditis circumpositam sumere, myrrhâ in ignem inspersâ, & muliere super cucurbitâ collocatâ, cucurbitæ fumû in pudendum quàm penitissimè immittere, ut plurimû vapor ad pudenda deferatur.

Desinet stranguriâ cruciari, qui tamarisci lignum ardens suâ ipsius extinxerit urinâ, ait Matthiol. præf. in comm. Diosc.

Aspectum solum floris cardui lactei, quem mariæ vocant, in stranguriâ profuisse sibi quidam miles asseruit, apud Plate- rum tom. 3. prax. p. 855.

εραυσερικόν ἀνήκε, ωροθερμαίνει τὸ ἀλδερν τὸ ζῦν τὸ πο-
δίνω. Stillicidii urine affectionem (Aspasi uxoris) sedavit farinâ cum rosaceo Hippocrates 7. epid. t. 72.

Rulandus cent. 4. curat. 64. facit suffimigium ex raphano cocto aquâ, vapore tenus per sellam virtute diffusâ.

E

Si

1492

Si stranguria acciderit ex cerevisiæ feculentæ potu, vel etiam aliâ ex causâ, mictio per foramen ossis sacri leporini prodest, experimento multorum.

Bufo externè applicatus urinam continuò cum dolore ex- euntem remoratur, quale exemplum extat apud *Heerium*.

Immitti virgæ possunt *turunda cum ol. amygd. d. lil. alb. imbuta, additâ camphora & croco.* Per siphunculum immitti potest *lac vaccinum*. Item, si caruncula infestet, experimento *Sylvatici*, candela cerea, plumbo pulverisato conspersa.

Sæpè solâ sevi calefacti inunctione in umbilicum, strangu- ria cedit. Hoc accensâ candelâ statim commodare poterit præsentissimo mirabiliq; fructu, quem affectum à vi discutiente & paregoricâ, quam validissimam habet, sine dubio exhibet.

Et sanè medicamenta magnâ cum *εὐφορία* umbilico ap- plicari possunt.

Connectitur enim fundus vesicæ umbilico per intermè- dium ligamentum, urachum dictum, & duas umbilicales ar- terias reliccatas, unde vesicæ & umbilici consensus provenit. *vid. Bartholin. anat. p. 129. & B. Moeb. fundam. med. physiol. p. 452.*

Rx. fol. malv. viol.

parietar, flor. melilot. a. mj.

F. sacculus. Coq. in cerevis, & applicetur pectini.

Rx. herb. chamom. malv.

pariet. melilot. a. Mß.

rad. alth. lil. alb. a. ʒij.

sem. lin. ʒij.

F. l. a. sacculi ij. Coq. in ∇ fontan. pro fotu, quem exci- piat seq. inunctio.

Rx. ungu. dialth. ʒij. ol. scorpion. Matthiol.

lil. alb. a. ʒij. F. l. a. ungu. in fictil. S. Sindsälblein.

CAPUT XVI

fontem diæteticum consulit.

VAletudo, censente *Tullio*, sustentatur notitiâ sui corporis & observacione earum rerum, quæ aut prodesse solent
aut

aut obesse, & continentiam in victu omni, atque cultu corporis
tuendi causam & prætermittendis voluptatibus.

Res quæ prodesse vel obesse solent, sunt vulgò non natu-
rales dictæ, quæ dietam constituunt triplicem.

IN NATURALI CIBUS sit *εὐχυμος καὶ εὐκόλιος*, boni suc-
ci & ventriculo gratus. Vitanda sunt, quæ crudorum &
crassorum succorum proventum accumulunt. Lacticinia omnia
fugienda, si ventriculus malè habeat. Corpore cacochymo
existente, lac in ventriculo corrumpitur variaque symptoma-
tum cudit agmina. Convenit tamen lac stranguriæ à gonor-
rhæâ superstiti, detergit quippe, demulcet, contemperat &
lenit juxta *Galen. 10. de simpl. med. facult. cap. de lact.*

Admisceri potest mel aliaque. Cremor hordei, ptisanæ,
lac amygdalatum, caro & juscula pullorum gallinaceorum, o-
va sorbilia conveniunt. Acetum, salita nimis ut haleces, &
alia ejus commatis exulent.

POTUS sit cerevisia benè defecata, non acida, & ab ad-
mixto lolio infamis. Triticea magis convenit, quàm hordea-
cea. Vinum dulce & *ῥώρηξις*, ut suprâ innuimus, commen-
dantur à *Coo*. Si fortè feculentò haustò potû, Ψ , ∇ vitæ, elix.
proprietas aliisque euporistis præcaveatur morbus.

IN VITALI AER sit temperatè calidus: Frigidus devi-
tetur, utpote partibus nervosis & exanguibus secundum *Hip-
pocrat. 5. aphor. 18.* qualis est vesica, inimicus.

IN ANIMALI SOMNUS & VIGILIA alternatâ se excipi-
ant morâ. Lucubrationes in multam protractæ noctem, Bac-
chi præsertim accedente nectare, nocent.

MOTUS & QUIES ad Naturales se componant leges.
Motus tamen nimius quiete nocentior.

ALVUS si officio desit, & per consensum stimulet vici-
nam coloniam, molliatur enemate, glande, & aliis.

♀ dicente *Capivaccio consil. 33.* si quid aliud, est
inimicissima.

SOLI DEO GLORIA.

E 2

Aufibus

1494.

Aulibus egregiis, *V Vernici* cla-
re, cathedram
Conscendis Medicam, quæ
parta scientia rerum
Sedulitate Tibi, cum pagina
docta, relata
Tum responsa docent, mirâ
queis discutis arte
Objectas quascunq; strophas:
jam digna labore
Conciliator opis Medicæ me-
ditatur Apollo
Præmia, quæ, precor, eveni-
ant Tibi fidere fausto.

Gratul. ergo deprop.

Johannes Musæus,
D. & P. P.

CLA-

CLARISSIMO
PHILIPPO WERNICIO, ²⁴⁹⁵

pro
LICENTIA
summum Medicinæ gradum
adsumendi
publicam adscendenti cathedram
EUGE. BONUM. FACTUM.
adclamat

GUERNERUS ROLFINCIUS,
Phil. & Medic. D. P. P. academiæ
SENIOR

WERNIC, fervore laudis cujus in-
doles

virtutis altæ graditur ad fastigium,
longeque cursu mentis ætatem pi-
gram

post terga linoquit, dum sacratam
Apollini

sectaris artem, *vicia* cuius præses est.

Quod auspiciatò, te vehat ad me-
tam gradu

generoso ardor, indolesq; industria
probata, commendo vovens felicia.

E 3

Gaude!

1496.

GAude! Fama tuis applaudit passi-
bus; ingens,
WERNICI, studio pendet ab Ar-
te decus.

gratulabundus apposuit

Joh. Theodorus Schenck,
M.D.P.P.

CAufas tot ægritudinum futuraq;
momenta prævidere, item or-
tum ac exitum,

hoc molis arduæ est opus. Id est
improbo (decus

WERNICK Tibi labore, splendidum
Apollinis, notum est ac obvium
benè. (coli:

Mereris hinc ab omnibus meritò
Hinc Fama tribuet haud sciens fi-
nem pati

nomen celebritatum & perennis
gloriæ.

*Nobili ac Clarissimo Dn. Doctorando animitus gratulatur
ac felicia quaque apprecatur.*

P R Æ S E S.

UT desperatos quatiā medicamine morbos,
nil intentatum est librorum, ignisque recessus
quæsitī, donec doctrinæ robur adultum,
supremos tentare jubet cum laude labores.
Gratulor hunc ausum. Feliciter omnia cedant.

1797.

*Cum voto omnigenæ prosperitatis, itineri accinctus
memoriam sui sistit*

Georg. Wolffgang. Wedelius,
Med. Licent.

WERNICI, tuos labores & sequacis ingent
Pone chemicam palastram temperatos spiritus
Sapius spectator ipse spebus haud exilibus
Æstimator imputavi: quanta maturabilis
Divæ præsidens medentum debitorix industria
Pendet! admiratus usq; dixi, & omen exiit.
Disputas; probaris: unum restitat suffragium
Quod tua felicitati ludibundus clinicus
Gestiendo nil locutus reddet in meridie.

Hoc, Clarissime atque Experientissime
Dn. Dde, votum atque hæc
gratulatio est Tui

Theod. Lehmanni!

Quod

1498.

DUm jam MI FRATER summos de polcis
honores
Ex animo lætor, cunctaque fausta precor.

*paucula hæc
ἐν τῷ ᾠδαρχήματι
scribebat*

Johannes Jacobus VVernicius,
Theosophiæ studiosus & p. t.
Martisburgi Choralista.

Quis dolor obstructum natura stringat aqua-
lem,

Qua sanet ratio, laus aperire tua est.

Præclariss. Dn. Doctorando, Faut. ac
contubernali exoptatissimo
gratulabundus f.

Gothofredus Handelius, M. S.

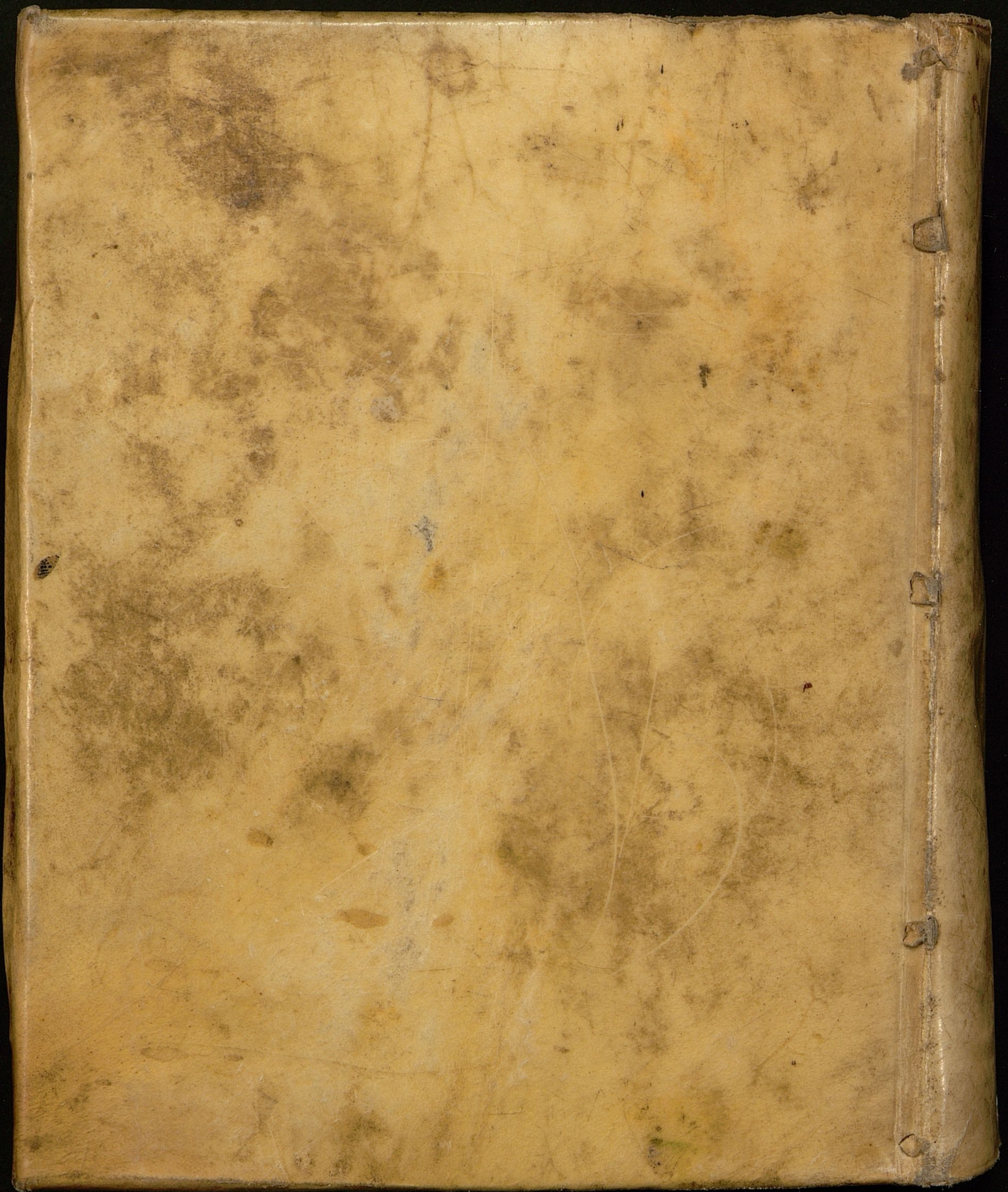
F I N I S.

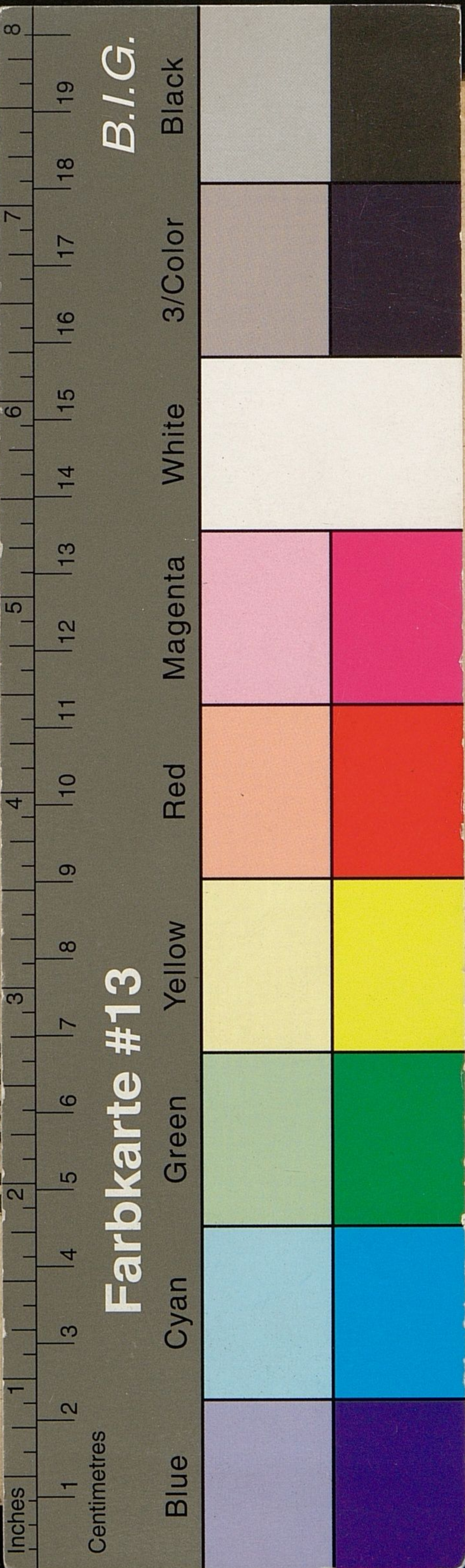
153154

X2615746

R

1019

39. 40. 1489.

2. D. O. B. V.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS
DE
STRANGURIA.

hanc
Jussu ac autoritate inclytæ & gratiosissimæ Facul-
tatis Medicæ in celeberrimâ Salanâ,
PRÆSIDE
VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, EXCELLENTISSIMO
ATQUE EXPERIENTISSIMO
DN.
**JOHANNES ARNOLDO
FRIDERICI, PHIL. ac MED. D.**
ANATOM. CHIRURG. ET BOTAN.
PROFESSORE PUBLICO FAMIGERATISSIMO,
MEDICO PROVINCIALI SAXO-ALTEN-
BURGICO FELICISSIMO,
*Dn. Promotore, Patrono & Præceptore atatem
colendo, venerando,*
PRO LICENTIA
Summos in arte medicâ honores & privilegia
DOCTORALIA solenniter
consequendi
publica disquisitioni exponit
PHILIPPUS WERNICIUS,
FRIBURGENSIS THURINGUS.
ad diem Augusti
In auditor: majori. horis consuetis.
M. DC. LXVII.
JENÆ Literis KREBSIANIS.